

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 3. An à debitore præscribi possit debitum indefinitè contractum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

se 5. de rescript. in 6. Porro licet necessarium non sit, ut cum alicui juratum est ratione Officii, & Dignitatis, Juramentum renovetur apud successorem ejusdem in Dignitate, & Officio; præcipitur tamen interdum renovatio Juramenti ad majorem solemnitatem & securitatem, ut notatur in *c. longinquitate* 12. q. 2.

45 Ad 3. Q. an debitum indefinitè contractum præscribi possit? Affirmativè respondent P. Schmier de *Præscript. c. 5. §. 1. à n. 22.* & P. Pichler, *hic n. 32. & 33.* cum Panormit. Bartol. Hostiens. & aliis. Rationem dant. 1. quia si solutioni nullum est præfixum certum tempus, tunc quamdiu Creditor non exigit debitum, tamdiu debitor non peccat non solvendo; quia prudenter existimat, se ante debiti exactiorem non esse obligatum ad solvendum; ergo absque peccato injustitiæ poterit tandem præscribere post lapsum temporis legitimi. 2. Quia possunt servitutes rusticæ præscribi ab eo, qui scit, se eas debere, si Dominus iis non utatur, v. g. possum præscribere contra eum, qui habet jus servitutis in meo fundo, si ipse hoc suo jure non utatur certo tempore ad præscriptionem requisito, etiam si sciam illum habere tale jus, & eò non uti &c. ut colligitur ex *l. sicut* 13. *C. de servitut.* ubi dicitur, *ut omnes servitutes (rusticæ) non utendo amittantur.* Ergo etiam poterit debitum præscribi, si Creditor illud non exigit, et si sciat se
R. P. Leonardelli, Soc. Jes.

debere. 3. Potest reus præscribere poenam, quam ex lege, vel sententia Judicis scit se debere ob commissum delictum ex *l. neque* 2. *c. de Veltig. & commiss.* ergo poterit & debitor præscribere debitum.

Sed contrarium tenendum est 46 cum Covar. *Reg. poffessor. p. 2. §. 11. n. 3.* Lug. *D. 7. de præscript. sect. 4. n. 49.* Molin. *tr. 2. D. 66. an. 1.* Palao *D. un. p. 22. §. 6.* Haunold. *tom. 1. tr. 5. c. 2. n. 191. & 193.* Felino in *c. fin. hic n. 3.* Imola *ibid. n. 24.* Viestn. *hic post n. 37. v. Infertur.* Schmalzgr. *hic n. 62.* Engel. Rath. Gail. & Mynf. (qui suam sententiam præjudiciis Cameræ firmant) aliisque.

Prob. 1. Qui sciens rem esse alienam, eam nihilominus possidere incipit, vel continuat, violat jus alterius, & est in malâ fide: ergo etiam qui scit jus alienum, & illi nunquam satisfacit, violat jus alienum, & est in mala fide. Sed

Dices, illa tantum scientia juris alieni obest bonæ fidei, quæ est conjuncta cum peccato injustitiæ: sed scientia juris alieni non est talis, quia debitor paratus est solvere, si debitum exigatur. Ergo.

R. tr. maj. n. min. rationem additam dist. Si sit paratus solvere quocumque demum tempore exigatur, tr. (nam si certum tempus constitutum non est, debitum solvendum est tempore, quod ex tacita intentione juxta morem Regionis ex consuetudine, & usu observari solet) si non sit paratus solvere quocum-

G

cun-

cunque demum tempore, quo debitum exigetur, n. Condicio hæc imbibita *si exigetur*, semper manet adimplenda ad libitum Creditoris, nec aliundè probari potest, quòd circa ejusmodi debita contracta conditio illa impleatur, aut tollatur per Juris dispositionem. Accedit, quòd ad præscribendum in tali casu requiretur animus recusandi aliquando solutionem, & sic inchoandi possessionem absolutam libertatis, qui animus jam esset peccaminosus, atque adeò ineptus ad inchoandam præscriptionem.

Prob. 2. vel talis debitor conscius sui debiti, suæque obligationis animum habet & voluntatem solvendi, vel non habet? si non habet, tunc hoc ipso non habet bonam fidem, sed peccat peccato injustitiæ. Si priùs, seu si habet animum solvendi, tunc hoc ipso non possidet jus non solvendi, seu libertatem à debito, quod vult solvere; sicque nunquam potest præscribere, vel ob defectum bonæ fidei, vel ob defectum possessionis civilis ad præscribendum requisitæ, quæ fit adminiculo juris, & animi, habendi scilicet id pro suo, quod præscribitur. Quod

Confirmatur à Lug. l.c. quia cum conscientia debiti non adest possessio bonæ fidei; nam sicut depositarius, aut commodatarius non possidet utiliter ad præscribendam rem, quia non habet animum possidendi ut suam, sic debitor non possidet suam libertatem à debito, quamdiu conscius est debiti; quia solum habet quasi commodatam ad tempus

illam libertatem, & auferibilem ad libitum Creditoris, cum habeat animum solvendi. Quòd si dicas, eum habere animum quidem solvendi, sed duntaxat sub conditione, *Si & quando Creditor exiger*, tunc negatur, quòd unquam possit præscribi, quia semper manet obligatio solvendi, quamdiu manet potestas exigendi in Creditore, vel hæredibus illius, quibus deficientibus, deficient quidem obligatio, sed non vi præscriptionis, ut patet. Neque dicas eam potestatem exigendi in Creditore tolli per ipsum adventum temporis legitimi ad præscriptionem à Jure requisiti; nam hoc ipsum est in quæstione, & tibi restat probandum, quòd tunc ea potestas exigendi ex parte Creditoris cesset, & ex parte debitoris ea omnia adsint, quæ Jura requirunt in eo, cui beneficium præscriptionis concedunt. Unde

Prob. 3. Quando obligatio de Jure naturæ est certa, & deobligatio de jure positivo est incerta, & dubia, standum est jure naturæ certo; quia obligatio certa non tollitur per remissionem incertam, & dubiam: atqui Jus naturale, quòd debitum aliàs liquidum sit solvendum, & nemo debeat fieri locupletior ex re aliena, est certum, & quòd debitor inposito casu eximatur à debiti solutione, & gaudeat legitime beneficio præscriptionis, est incertum, & dubium, ut patet ex contrarietate DD. & rationibus supra adductis: ergo standum est jure natu-

naturali certo, atque adeò solvendum est contractum debitum. Neque obest, si dicas Jus naturale esse duntaxat conditionatum, nisi scilicet Jus positivum ex gravi ratione aliter statuatur, ac disponatur, nam si conditio illa non purificatur certo, manet Jus naturale conditionatum certum: inposito autem casu conditio certo non purificatur: ut patet ex dictis: ergo. Unde

Ad argumenta sententiæ oppositæ R. ad I. n. c. nam vel debitum indefinite contractum, ex tacita intentione contractum est in illud tempus, quod ex consuetudine, & usu observari & subintelligi solet, & tunc elapsum tempus interpellabit. Vel saltem subest conditio hæc, si, seu quando Creditor exigeret, & tunc nequit unquam præscribi, quia manet semper obligatio, quamdiu manet potestas exigendi in Creditore, ut supra dictum est.

Ad 2. R. n. conf. & parit. disparitas est, 1. quia in servitutibus leges ita statuerunt, eò quòd Domino non utente, cum est occasio utendi, videatur servitutem habere pro derelictâ, utpote parùm sibi utili, aut omninò inutili; aliàs si utilis esset, aut necessaria, intra id temporis frequentius eâ uteretur: unde si etiam circa debita indefinite contracta extarent aliquæ leges, quæ ob bonum publicum, aliamve gravem causam statuerent, ut talia debita post lapsum certi temporis extinguerentur, Creditore sciente, & non exigente, ex præsumptio-

ne, quòd debitum vellet habere pro derelicto, tunc paritas bene ambularet. 2. Quia cum in præscriptione harum servitutum non detur possessio ad præscriptionem requisita, eò quòd libertas, quæ præscribitur, verè & in rigore non possideatur, hoc ipso, quòd præscribens sciat non esse suam, nec velit eam habere, ut suam, ne faciat contra jus illius, cui servitus adhuc debetur, idcirco casus hic circa has servitudes est singularis, ut ait Lugo l. c. n. 52. in quo absque vera civili possessione, nec animo verè possidendi civiliter libertatem à servitute, adhuc beneficio legis cum bona fide præscribitur cum sola possessione naturali illius; in quo etiam casu non requiritur bona fides, qua putes illam libertatem non esse alienam, sed solùm, qua putes, te licitè eam libertatem possidere naturaliter, quia cum bona fides potissimum exigatur in ordine ad possessionem, quam fides denominat bonæ, vel malæ fidei, qualis est possessio requisita, talis etiam erit bona fides, unde in aliis præscriptionibus, in quibus requiritur possessio non solùm naturalis, sed civilis, requiritur etiam bona fides de possessione naturali, & civili, qua putes, te & naturaliter, & civiliter posse rem possidere, hoc est, ut tuam; in hac verò speciali præscriptione, in qua leges non requirunt, nisi possessionem, vel quasi possessionem naturalem; bona etiam fides debet esse solùm de possessione natura-

turali, hoc est, quâ credas, te licitè frui posse illa libertate, nec teneri te de jure suo certiozem facere eum, cui servitus debeat. Hæc citt. Author.

Quod autem simile quid à lege statutum sit etiam circa præscriptionem debitorum, tibi restat probandum.

Ad 3. R. n. rursus conf. & parit. disparitas colligitur ex suprâ dictis, quia etiam hæ præscriptiones beneficio legis fiunt absque possessione civili, aliàs ad præscriptionem requisitâ, quia exemptio à pœna verè, & propriè non possidetur à præscribente, hoc ipso, quod pœnam, si exigatur, non solvendi animum nunquam habeat. Dein etiam si reus diceretur possidere exemptionem à pœna, cum tamen pœna proximè non debeat, nisi exigatur, nec debeat reus esse executor talis pœnæ sed Judex, vel Fiscus &c. idcirco si hi suo officio non fungantur, à lege privantur jure suo potius ob negligentiam suam, quàm ex actione præscribentis, ut observat Less. l. 2. c. 6. n. 21. cum Molin. 17

2. D. 66. n. 3. & 10. Quod autem etiam Creditor privetur jure, & facultate exigendi suum debitum quocumq; demum tempore, ex legibus non probatur nec prudenter præsumi potest, Creditores pecunias sibi debitas, præsertim notabilis summæ statim remittere, aut pro derelictis habere, etiam si certo tempore non exigant; possunt enim id facere ex prudenti motivo, eò quod v. g. sciant, debitorem intra tale tempus non esse solvendo, vel non posse commodè satisfacere, vel quia non audent petere v. g. subditus à Principe, vel quia vident suam exactionem nullum sortituram effectum &c.

Quod si ponas, ex occurrentibus circumstantiis prudenter præsumi posse debitum à Creditore remissum esse, tunc utique debitor à debiti solutione immunis, & liber erit.

Porro debita rerum mobilium æquè, ac immobilium præscribuntur cum bona fide contra Creditores spatio 30. ann. L. 3. (de præscript. 30. ann. & L. 1. §. ad hæc, C. de annuali except.

